

Det har hunnit bli söndagen den 21a januari när Telge Whiskysällskap firar Skottlands nationalpoet Robert Burns på 259års dagen, något som blivit till en vana för sällskapet sedan 2003 med en stor skillnad, i år bryter festligheterna lös på Igelsta Gård i stället för Torpa Pensionat som tidigare varit säte för firandet.

De flesta gästerna, 61 till antalet kommer i god tid sin vana trogna, vi skakar händer och utbyter hälsningar och artigheter, också det i vanlig ordning, det blir fort trångt och ljudnivån stiger redan före drinken i den lilla foajén så några drar sig upp i den övre foajén.

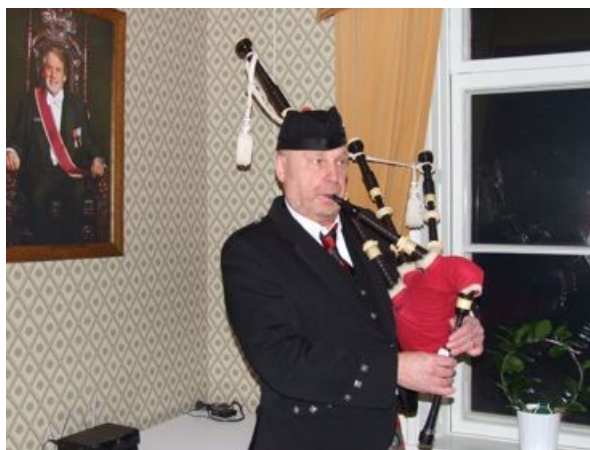
Fördrinken består av en försvarlig skvätt av blenden Seven Oaks Canadian toppad med äppelcider som vi läppjar på medan ordföranden Curt, sekreteraren Jussi och ceremonimästaren för tionde året i rad Anders Gjörlling tar emot, Anders som för kvällen förlagt ceremonistaven, kanske får han inte göra några märken i parketten här för frimurarna eller så blev den helt enkelt lämnad kvar på Torpa Pensionat...

Väntan blir längre än beräknad, några deltagare är sena ty drinkbordet talar sitt tydliga språk, 4-5 ensamma glas står kvar efter utsatt tid, nåja det må så vara. Vad värre är att vår bagpiper Mats Sjöström som hittills under alla år förnöjt oss med sin pipa inte står att finna någon stans... just denna afton har ödet bestämt sig för den stora Sörmlandsturen för hans del, sent om sidor kommer han dock skyndande in efter en ofrivillig irrfärd i landskapet, fyller bälgan och kan traditionsenligt leda oss till bords för 15e året i rad.

Var och en finner sin stol utefter långborden, kön till baren går föredömligt fort å vi förser oss med passande drycker. Väl på plats igen tar Mats ton, vi lyfter våra glas och skålar till säckpipeblåsarens ära, "pipers toast" var på Anders passars på att berätta lite om seden att fira Burns Supper...

Den första middagen till Robert Burns (1759-1796) ära hålls på Burns Cottage av vännerna den 21a juli 1801, det vill säga på femårsdagen efter hans död. Samma år grundas den första Burns Club i Greenock av affärsmän födda i Ayrshire varav en del av dem hade känt poeten presonligen.

De håller den första "riktiga" Burns Supper på vad de då trodde var Roberts födelsedag den 29e januari 1802 men redan till året därpå har man upptäckt sitt misstag och fortsätter seden att fira på hans egentliga födelsedag den 25e januari.

Sedan dess har skottarna fört Roberts poesi och traditionen att träffas och äta Burns middagar omkring den 25e januari till världens alla hörn, ofta är det formella middagar med tal, sång och ibland även dans om damer närvarar samt innefattar alltid Skottlands nationalrätt HAGGIS. Från början är det Burns klubbar, frimurarna och St Andrews föreningar som upprätthåller seden medan den idag även firas av litterära institutioner, ambitiösa whiskyklubbar och poesisällskap med intresse för historia.

Som avslutning läser Anders den skotska bordsbönen The Selkirk Grace som man skulle kunna tro härstammar från staden Selkirk (skogskyrka) belägen i dåvarande gränstrakterna i sydost men så är då rakt inte fallet. Det sägs att Robert Burns närvarade under en middag som the Earl of Selkirk håller i klostret på halvön St. Mary i södra Galloway på västkusten och att han där blir ombedd att läsa bordsbönen

**Some hae meat and canna eat,
And some wad eat that want it,
But we hae meat and we can eat,
Sae let the Lord be thankit.**

Det var dock ingenting som poeten skapade i stunden... nej den här bordsbönen är känd sedan tidigare som Galloways Grace eller "Covenanters Grace" men kanske inte så konstigt ändå, diktare har genom alla tider lånat friskt när

inspirationen tryter.

Generösa soppskålar på fot dukas ut med en het Cock-a-leekie soup som traditionen bjuder å vilken soppa sedan, ordentligt med fågel i en ljuvligt koncentrerad, smakrik konsommé, låt mig kort och gott säga att årets hönssoppa satte en helt ny standard som blir svår att överträffa.

Herr Gjörling bryter åter samtalen kring borden för att ge Telge Whiskysällskaps president Curt Högbom ordet i programpunkten The Speech of Welcome.
Och det är precis vad Curt gör, hälsar oss alla välkomna alltså, samt passar på att tacka Gjörling och Sjöström för sina insatser för sällskapet i 10 respektive 15 år nu, å där jag själv så som varande sällskapets redaktör också vill stämma in i ett varmt tack till er båda, de här middagarna skulle vara tämligen platta tillställningar utan era insatser... undrar om jag inte sagt det förut? men det tål att upprepas.

Vidare påminner han om våra förehavanden under det gångna året som började med en Grappaprovning i Mars med Altias Mats Claesson och praktikanten Oskar Lindström i samband med årsmötet.

I början på maj åker stora delar av sällskapet till Öland och en mycket uppskattad vistelse på Hotell Skansen i Färjestaden, med besök på Wannborga Destilleri samt en oförglömlig lunch på Kårehamns fisk & havskök.

September kom med en lite mer lekfull provning kallad Världens whisky men som kanske kommer att bli ihågkommen som "vart är vi på vägprovningen" med mig själv (Anders Svantesson) som provningsledare, ivrigt assisterad av ledamoten i programkommittén, fotografen och vännen Gösta Hallin.

I oktober får sällskapet fint besök av Martin Tjäder, Brand Ambassador Dark Spirits från Berntson Brands. Förtjänstfullt genomför Martin en Old Pulteneyprovning för oss, berättar om den svårtillgängliga trakten i norr som snabbt befolkas tack vare det rikliga sillfisket, han hade dessutom med sig en överraskning som man kan läsa mer om i referatet.

Som sista evenemang för året i november leder vår egen Leif Edvinsson en provning av handplockade blended whiskys som skakade om lite bland fördomarna gentemot grain och blandwhisky.

Här vill jag passa på att tacka Leif än en gång för en väl genomförd provning och Gösta som åter igen spelat en viktig roll i kulissen skall inte heller glömmas bort.

Curt passar även på att uppmärksamma programkommitténs arbete vilket alltid är roligt för vi gör säkert något rätt när efterfrågan överstiger platserna vi har till förfogande på våra sittningar gång efter gång.

(Läsanvisning nedan från vänster till höger)

Nice seeing your honest, chubby face,
Great chieftain of the sausage race!
Above them all you take your place,
Belly, tripe, or links:
Well are you worthy of a grace
As long as my arm.

His knife see rustic lab our sharpen,
And cut you up with practiced skill,

Nu nalkas kvällens höjdpunkt, Mats och Jussi tågar med pompa och ståt in i matsalen till pipans sköna toner och Haggisen högt på silverfat, runt matsalen under förväntansfulla gästernas avmätta handklapp för att sedan landa på buffén... någonstans har jag under detta referats tillblivelse läst att gästerna skall resa sig från stolarna och med avmätt handklapp visa sin uppskattning, det har mig veterligt aldrig hänt under våra firanden... kanske något att införa?

Anders läser på sitt alldeles oefterhärmliga vis Burns "Address to the Haggis" på lågskotska å vi tindrar med ögonen av pur lycksalighet.

Jag har haft den med både på lågskotska och i Hasse Alfredssons svenska översättning så nu är det dags att återge den i engelsk översättning här nedan.

The groaning platter there you fill,
Your buttocks like a distant hill,
Your pin would help to mend a mill
In time of need,
While through your pores the dew's distill
Like amber bead.

Then, spoon for spoon, they stretch and strive:
Devil take the hindmost, on they drive,

Trenching your gushing entrails bright,
Like any ditch;
And then, Oh what a glorious sight,
Warm-steaming, rich!

Is there one, that over his French ragout,
Or olio that would give pause to a sow,
Or fricassee that would make her spew
With perfect loathing,
Looks down with sneering, scornful view
On such a dinner?

But mark the Rustic, haggis-fed,
The trembling earth resounds his tread,
Clap in his sturdy fist a blade,
He'll make it whistle;
And legs and arms, and heads will cut,
Like tops of thistle.

'til all their well-swollen bellies soon
Are tight as drums;
Then old Master, most likely to burst,
'Thanks Be' hums.

Poor devil! See him over his trash,
As feeble as a withered rush,
His spindly leg a good whip-lash,
His fist a nit:
Through bloody flood or field to dash,
Oh how unfit!

You Pow'rs, that make mankind your care,
And dish them out their bill of fare,
Old Scotland wants no watery ware
That slops in bowls:
But, if You wish her grateful prayer,
Give her a Haggis!

Dirken, den korta lite lömska dolken avsedd att bära i sköldhänden glimmar till i luften och lämnar ett djupt snitt som blottar dess rika inre kött och kryddiga dofter sprider sig å snålvattnet rinner till...

Vi fyller våra fat till bredden men något jag saknade i år är de överkokta grönsakerna som är brukligt på tallrikskanten. Som vanligt diskuteras Haggisjakt i allmänhet och vår Haggis i synnerhet, erfarna jägare har svårt att sätta djuret i år och Jussi myser vid sin bordsände med hemlighetsfull min vägrar han att svara på våra ledande frågor.

Hittills känner vi till Hedhaggisen, ett solitärt grytlelevande litet djur som jagas med klubba i gryningen liksom den betydligt talrikare flockbildande Bergshaggisen som företrädesvis fälls med så kallad drevjakt, ingen av dessa två kan komma på tal den här gången enligt våra bästa kännare.

Så har vi då den lite större släktingen Flodhaggisen som vi fick njuta av förra året som tas med gillrad fälla på flodbanken, lätt att känna igen på sin karaktäristiska textur och smak men inte heller den kvalar in som tänkbar för dagen...

Nåväl, efter lite övertalning får vi dock Anders att prata och det visar sig att det vi har på tallrikarna är en ytterst sällsynt underart kallad Skogshaggis, jagad bara av ett fåtal initierade som lärt konsten att spåra detta skygga väsen av de äldsta klanledarna i de högländska dalgångarna där små områden av urskog fortfarande står att finna.

Som alla vet har de flesta haggisararter en välutvecklad hörsel men är fruktansvärt närsynta, väderkornet hör dock till de vassaste i faunan å djuren är med det otroligt skygga, de rör sig bara i gryning eller skymning å de är förskräckligt lättskrämde... överraskar man ett djur råkar det i sådan panik att de kan komma upp i hastigheter runt sextiokilometer i timmen även på kuperad mark men dessvärre bara i högervarv då naturen utrustat dem med fem fötter, förutom fötterna och synen skulle djurets design var optimalt om det inte vore för den näst intill obefintliga intelligensen, ja de är otroligt korkade, till större delen instinkt och impuls styrda men med det också ousägligt charmiga om man får tillfälle att smyga på den... och de har en stor svaghet till... de kan inte motstå en god single malt, då helst en från trakten förstås.

Enligt Anders är äldre tallskog att föredra vid jakt på Skogshaggis, man ägnar veckor av spårande innan man med någorlunda säkerhet kan fastställa ett djurs revir, därefter väljer man på förhand ut en riktigt hög fura med ytliga rötter i området och bestämmer den ca en meter upp på stammen med whisky, straxt före solnedgången tas en rejäl dram för att dölja andedräkten samt några stänk bakom öronen varefter jaktlaget bestående av jaktledaren och minst tre bagpipers mycket försiktig smyger in, givetvis mot vindriktningen i skogen och går i ställning runt det utsedda trädet, doftmaskeringen bör bättras på vartefter så inte andedräkten röjer jägarna om väntan blir lång, whisky är ju en flyktig vätska.

Det är inte ovanligt att man får komma tillbaka flera kvällar i rad för villebrådet är mycket misstänksamt samtidigt som den har en oemotståndlig dragning till betet... har man nu turen med sig kommer Skogshaggisen i blåskymningen, den gör snävtare lovar mot furan, alltid i högervarv och är så småningom framme vid trädet å nu gäller det att ha nerver av stål för man måste vänta till djuret har klättrat upp till doftmarkeringen på stammen innan jaktledaren ger tecknet till

säckpipeblåsarna att fylla sina bälgar och vid klartecken resa sig upp ur sina gömslen och börja spela...

I det här läget har djuret inte en chans utan rusar som en överviktig ekorre i högervarv uppför stammen så barken ryker, hinner inte väja utan slår sig medvetslös mot de understa grenarna, faller mot rötterna och jakten är över...

Ja, tänk ändå vad man får lära sig på sällskapets sammankomster, och allt det här var ju så ohyggligt spännande att vi nästan glömde programpunkten "skålen till haggisens ära" och det säger ju något om allvaret i ämnet.

Men om jag nu får vara lite gnällig för det tycker jag man kan få vara när det gäller viktiga saker så hade vår haggis en torr yta vid ombackningen, förmodligen värmd i sitt käril utan lock, folie eller annan anordning för att förhindra avdunstning vilket inverkar menligen på kvalitén enligt mitt tycke, för att en haggis skall behålla sin saftighet bör den värmas i sitt fjälster eller på annat lämpligt sätt förpackad...

Nu Innan vi vet ordet av har vi kommit till den mest centrala delen i firandet, programpunkten "The Immortal Memory" där vi ser tillbaka på skaldens livsgärning, och såg tillbaka var det jag gjorde i mina referat av Burns Supper och insåg att jag under nära nog femårs tid fuskat mig igenom skildringen av denna punkt och så blir nog fallet även denna gång, men för er som inte är familjär med historien kring Burns rekommenderar jag att ni läser mitt referat från firandet 2013...

Å vips kommer så Programpunkten "Tam ó Shanter" som i stället herr Gjörning har fuskat sig ifrån under förevändning att det är så många verser vilket i sig är sant och riktigt men jag kan ändå sakna Anders sammandrag av dikten om den whiskyfryntlige Tam som ridande på sin trogna mähr passerar den hemsökta ödekyrkan i skogen på julaftons natt och får bevittna en vild julfest för allsköns oknytt, å när han inte kan tygla sin förtjusning över den vackra häxan Nannies utmanande dans får han fly hals över huvud för att räddas i sista sekund av strömmande vatten, något hans förföljare inte kan passera men Meg, hans stackars mähr förlorar svansen till "Cutty Sark" som Tam kallat häxan i sitt oförstånd.

Men Anders har ett annat ess i ärmen, då han känner en rad profiler i whiskybranschen bad han dem om ett visdomsord för kvällen...

Ann Miller - Chivas Brothers.

Lord keep our pots distilling weel
Lord send the excise man to the de'il
Lord bless our couthy meal
Amen.

Ewan Morgan - Diageo.

May those who live truly be always believed,
And those who deceive us be always deceived.
Here's to the men of all classes,
Who through lasses and glasses
Will make themselves asses!
I drink to the health of another,
And the other I drink to is he
In the hope that he drinks to another,
And the other he drinks to is me.

Richard Paterson - Whyte & MacKay.

Inspiring bold John Barleycorn!
What dangers thou canst make us scorn!
Wi' tippeny, we fear nae evil,
Wi' usquabae, we'll face the devil!

Bill Lumsden - Glenmorangie.

"To our wives and girlfriends, may they never meet".

Charles MacLean - Whisky Writer.

Here's a bottle and an honest man,
What would ye wish for mair, man.
Wha kens, before his life may end,
What his share may be o' care, man.
So catch the moments as they fly,

And use them as ye ought, man.
Believe me, happiness is shy,
And comes not aye when sought, man.

Anders Gjörling.

Here's tae us
Wha's like us
Damn few,
And they're a' deid.

Sådana lite roliga hälsningar får man bara om man har Anders som ceremonimästare, kvällen tuffar på i en farlig fart å jag hinner inte konsultera programbladet innan sällskapet stämmer upp i allsång, och det är ju Taubes omskrivning av dikten "My love is like a red red rose", som vanligt klämmer vi i från tånaglarna och som vanligt blir det obeskrivligt vackert... Kaffe finns nu uppdukat på skänken jämte tårtan "Topsy Laird" var av en större bit landar på min assiett för naturligtvis smakar det med något sött nu efter all mat.

Så sjunger vi unisont John Newtons Amazing Grace och tar även den till nya konstnärliga höjder innan Jussi radar upp kvällens service från Alla Tiders Matlagare för välförtjänt uppmärksamhet för deras slit denna afton med en varm applåd och Anders Gjörling avrundar kvällens firande och avslutar med den kanske mest kända sången av dem alla, texten skrev Burns 1788 baserad på äldre skotska ballader men tonsättningen är en annan för William Shield arrangerade Roberts text till en gammal folksång och det är den vi idag känner som Auld Lang Syne eller i Herbert Stotharts arrangemang för storfilmen "Dimmornas bro" (Waterloo Bridge) från 1940 som The Farewell Waltz.

För ett ögonblick känner jag mig som Robert Taylor och min bordsdam för kvällen Anneli Due Pedersen blir då i mina ögon Vivien Leigh (huvudpersonerna i filmen) som ödet snart skall skilja för att aldrig mer återses...

Nja, det låter väl drastiskt, i landet lagom nöjer jag mig slutligen med Lennart Reuterskiölds svenska översättning från 1942 som "God natt valsen"...

Referent: Anders Svantesson

Foto & layout: Sten Benje